

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER

- Anledning** Tale ved samråd med Folketingets Uddannelsesudvalg – UDU alm. del, spørgsmål A-B. Spørgsmålene er stillet af Bjarne Laustsen (S).
- Titel**
- Spørgsmål A:** Hvad er ministerens samlede vurdering i forhold til de 6 tilsynssager, hvorefter landbrugsskolerne ikke skal tilbagebetale statstilskud vedrørende udenlandske elever på ca. 50 mio. kr., selv om tilskudsbetingelserne ikke har været overholdt?
- Spørgsmål B:** Mener ministeren, at tilsynet med landbrugsskolerne har været tilstrækkeligt og rettidigt, herunder set i lyset af, at kun 62 ud af ca. 1.500 udenlandske elever har fået det uddannelsesbevis, som har været selve grundlaget for og formålet med deres opholdstilladelse og optag på skolerne, og er ministeren enig i, at disse tal dokumenterer, at regler og praksis om udlændinges optag i landbrugsuddannelsen reelt har fungeret som en måde at skaffe billig udenlandsk arbejdskraft til landbruget på, uden at de pågældende udlændinge har opnået nogen form for dokumentation for forløbet af deres ophold i Danmark?

Målgruppe	Folketingets Uddannelsesudvalg
Arrangør	Folketingets Uddannelsesudvalg
Taletid	10 minutter
Tid og sted	Folketingets Uddannelsesudvalg, tirsdag den 20. oktober 2009 kl.14.00?

Disposition

1. **Indledning**
2. **Besvarelse af spørgsmål A og B**

1. Indledning

- Spørgsmålene har med brev af 11. september 2009, altså i folketingsåret 2008-09 tidligere været stillet af udvalget som spørgsmål AY og AZ.
- Jeg opfatter spørgsmålene som stillet i forlængelse af mine svar af 1. september 2009 på 16 spørgsmål om tilsynssagerne med de seks landbrugsskoler, jf. UDU folketingsåret 2008-09 alm. del – spørgsmål 362 – 377. Nogle af disse spørgsmål er – man fristes til at sige for en sikkerheds skyld – stillet igen som disse samrådspørgsmål.
- Med udvalgets tilladelse vil jeg på denne baggrund besvare de to samrådspørgsmål på én gang.

2. Besvarelse af spørgsmål A og B

Afgørelserne

- Som det fremgik af mit lige nævnte svar på spørgsmål 362 har Undervisningsministeriet i juli 2009 truffet afgørelse i de seks tilsynssager vedrørende udenlandske elever på landbrugsskoler. Sagerne blev indledt med henvendelser til skolerne i april 2008.
- Afgørelserne indeholder konstatering af forskellige fejl og mangler med hensyn til pædagogiske, økonomiske og retlige forhold på skolerne, som derfor ved afgørelserne har fået påtaler og påbud i forhold til den enkelte skoles forførelser.
- I intet tilfælde har ministeriet fundet tilstrækkeligt grundlag for at kræve tilbagebetaling af tilskud, der er ydet på grundlag af skolernes optagelser før den 1. juli 2008 af udenlandske elever.
- I ét enkelte tilfælde har ministeriet indledt en yderligere særlig undersøgelse af en skoles optagelse af elever efter den 1. juli 2008, blandt andet fordi denne skole i meget betydeligt omfang har ladet en privat institution undervise sine udenlandske elever. Denne undersøgelse er endnu ikke afsluttet.

- De øvrige skolars undervisning af udenlandske elever optaget efter den 1. juli 2008 har hidtil ikke givet anledning til indgreb fra Undervisningsministeriet.
- Med brev af 8. april 2009 har jeg til udvalget fremsendt en udførlig rapport om tilsynssagernes baggrund, indhold og foreløbige resultater, jf. UDU folketingsåret 2008-09 alm. del – bilag 283.
- Det er min samlede vurdering af sagerne, at landbrugsskolerne i deres iver efter at bidrage til at kvalificere arbejdskraften inden for landbrugerhvervet – som er skolernes opgave – har slækket på kvalitetskravene til skoledriften i bekymrende og i nogle tilfælde kritisabelt omfang, men at skolerne nu bl.a. på baggrund af den rådgivning og vejledning, som indgår i tilsynet, har rettet op for forholdene.
- Samtidig er det vurderingen, at landbrugsuddannelsernes indplacering i erhvervsuddannelserne, der har haft virkning fra juli 2008, og som indgik i aftalen om udmøntning af globaliseringspuljen, har medvirket til at skolerne er blevet mere opmærksomme på kravene til god skoledrift.
- Ministeriet har understøttet denne udvikling bl.a. med en vejledning til skolerne om optag af elever i landbrugsuddannelsen efter 1. juli 2008.
- Ministeriet samarbejder desuden med Integrationsministeriet om udsendelse af en vejledning om optag af udenlandske elever i en erhvervsuddannelse.
- Endelig har Regeringen som bekendt fremsat forslag til lovændringer, hvorefter der skal gælde tilsvarende regler for erhvervsuddannelserne om brugerbetaling for tredjelandes statsborgere, som der gælder for de videregående uddannelser.

Eleverne har fået beviser for deltagelse

- Formuleringen af spørgsmål B indeholder nogle konstateringer, som jeg ikke har noget grundlag for at bekræfte.
- For det første antages det i spørgsmålet, at opnåelse af uddannelsesbevis har været (citater) ”selve grundlaget for og formålet med (udlændingenes) opholdstilladelse”.
- Det fremgår af afgørelserne i tilsynssagerne, hvormed udvalget som nævnt er gjort bekendt, at de pågældende udenlandske elever med ganske få undtagelser har haft opholdstilladelse som landbrugspraktikanter, det vil sige at grundlaget for opholdstilladelsen har været beskæftigelse med uddannelsesperspektiv i tilknytning til en uddannelse fra hjemlandet. De pågældende har alle fået forlæn-

get deres opholdstilladelser med op til 24 måneder for at kunne deltage i skoleundervisning på landbrugsskole i seks til otte måneder.

- For det andet antager spørgeren, at de pågældende ikke har opnået nogen form for dokumentation for forløbet af deres ophold i Danmark.
- Herom fremgår det af de nævnte afgørelser, at ministeriet har antaget, at alle eleverne, med ganske få undtagelser, har modtaget dokumentation for skoleundervisningen og praktikopholdene i overensstemmelse med de dagældende regler om uddannelsen til faglært landmand.
- Desuden har elevernes praktikvirksomheder haft pligt til at udstede praktikerklæringer til eleverne, indeholdende en beskrivelse af, hvad eleverne har beskæftiget sig med under praktikopholdet.
- I afgørelserne i tilsynssagerne har ministeriet dog kritiseret skolerne for ikke at have levet op til reglerne om, at skolerne skal sikre sig at praktikvirksomhederne faktisk udsteder praktikerklæringerne.
- For det tredje antager spørgeren, at (citater) ”regler og praksis om udlændinges optag i landbrugsuddannelserne reelt har fungeret som en måde at skaffe billig udenlandsk arbejdskraft til landbrug på”.
- Som der fremgår af de nævnte afgørelser, var den nu nedlagte landbrugsuddannelse modulopbygget med en samlet varighed på normalt tre år og seks måneder, hvoraf skoleundervisningen udgjorde normalt 52 uger.
- Efter reglerne skulle alle uddannelsens moduler være afsluttet inden for otte år, og efter meget lang praksis på området skiftede eleverne i almindelighed skole mellem modulerne ligesom de forlod uddannelsen i perioder for at rejse til udlandet eller for at tiltræde et attraktivt job undervejs.
- Både skoler og praktiksteder har efter det oplyste antaget, at de udenlandske elever er blevet en del af denne praksis på samme måde, som de danske elever.
- Elever og praktikanter får normalt en lavere løn end deres uddannede kolleger. Dette forhold er begrundet i elevernes lavere arbejdsværdi og i virksomhedens uddannelsesansvar.
- Jeg føler mig fristet til at gentage mit svar fra den 1. september 2009 på hr. Bjarne Laustens næsten identiske spørgsmål 375 (Alm. del):

” Regler og praksis vedrørende udlændinges optagelse i landbrugsuddannelsen har tilsyneladende fungeret som et nyttigt bidrag til at forsyne dansk landbrug med kvalificeret arbejdskraft.

Jeg lægger herved til grund, at elever og praktikanter ud over at modtage praktikuddannelse også deltager i praktikvirksomhedernes produktion. Dette er en afgørende forudsætning for det danske vekseluddannelsesprincip, og indgår også som en forudsætning i praktikantordningen under reglerne om opholds- og arbejdstilladelse til udlændinge.

Jeg har bemærket, at især fagpressen har omtalt nogle eksempler på, at udlændinges praktikophold muligvis ikke fuldt ud har haft det tilsigtede uddannelsesmæssige indhold. Sådanne eksempler er desværre altid forekommet i erhvervsuddannelserne også i forhold til danske elever. Jeg har fuld tillid til, at de retssikkerhedsgarantier, der er indeholdt i lovgivningen, kan sikre de forurettede kompensation og begrænse sådanne eksempler til et minimum.

- Jeg er således ikke enig i, at de udenlandske elever blot har fungeret som billig arbejdskraft.
- Alt i alt finder jeg, at tilsynet med landbrugsskolerne har været tilstrækkeligt både rettidigt, jf. mit ovennævnte svar på spørgsmål 371 om udviklingen i antallet af udlændinge på landbrugsskolerne, og effektivt.
- Men som det fremgik af den nævnte rapport til udvalget fra april 2009 om denne sag, havde ministeriet i 1999 en anledning til at klargøre retstilstanden på området, da spørgsmålet om betingelserne for tilskud til udenlandske elever første gang blev rejst overfor skolerne.
- Dette skete dog ikke med en tydelighed, som måske kunne have afværget den senere udvikling.